

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
 вносять: в Австрії:
 на цілий рік 24 К
 на пів року 12 К
 на чверть року 6 К
 на місяць 2 К

За границю:
 на цілий рік: зі щоденною ви-
 силкою 7 доларів або 14 рублів;
 з висилкою двічі в тижні 6 до-
 ларів або 12 рублів; з висилкою
 що суботи 5 доларів або 10 руб.
 Поодинокі члени по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.
 Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових послань М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
 неділі і руских свят о 5 год.
 по полудні. — Редакція, адміні-
 страція і експедиція „Руслана“
 при ул. Хмельовського ч. 15, II.
 поверх. Експедиція місцева
 в Агенції Соколовського в паса-
 жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на
 попередній застору.

Рекламації лише неопечат
 вільні від порта. — Оповіді
 звичайні приймають ся по ц.
 20 с. від стрічки, а в „Надіс-
 нім“ 40 сот. Подяки і приватні
 донесення по 30 сот. від стрічки

Політика всепольських загорільців і українських радикальних демократів.

(Δ) З того часу, як всеполякам не по-
 вело ся в останніх виборах до держ. ради,
 а керма польського кола вихопила ся їм з рук
 і на чолі його станув др. Л. Білінський,
 запанувало у всепольськ. таборі велике роз-
 драгване. Всепольські політики, над котрими
 тепер головну команду обняв проф. Граб-
 ский, розпочали завзяту „роботу“, щоби
 на кождім кроці ставити перепони новому
 керманчези польського кола і його полі-
 тичі.

Не подобає ся особливо всепольським за-
 горільцям, що теперішній предсідник поль-
 ского кола др. Білінський, залишив бундючну
 і авантурничу політику свого попередника др.
 Гломбінського, а вернув назад на дорогу прак-
 тичної і реальної політики Грохольських, Зе-
 мялковських, Зиблікевичів і т. п., котрі ішли
 за проголошеною своєю часу вкр. соймі заса-
 дою: „Przy Tobie, N. Panie stoimy i stać chcemy!“
 і використовуючи свою службу австрій-
 ській державній ідеї, здобули таке відокремле-
 не і таку автономію для польського народу в
 Галичині, якої їм завидують навіть могуті
 Чехи.

Всепольські загорільці під комендою Граб-
 ских, Бузків, Скарбків і т. п., радби однак на-
 раз і то зовсім відокремити Гали-
 чину і зробити з неї виключно
 польський край, котрому Австрія хіба

була би обовязана помагати грошевими засо-
 бами до розвитку, а зречи ся всякого впливу
 і голосу на наші краєві справи.

Коли отже предсідник польського кола
 в осінній сесії в широкій політичній мові
 розвинув програму політики Кола в дусі на-
 званих в горі попередників своїх і назвав ін-
 тереси Кола і польського народу в Галичині
 ідентичними з австрійськими інтереса-
 ми, закинуло і зашипіло у всепольськ. таборі,
 як в розжаренім казані, замутушились все-
 польські послы, відгрозуючись сецесією з Ко-
 ла, у Львові в VI. окрузі виборчим загриміло
 як у вулкані, а у Відні під проводом Скарб-
 ка і Бузка розпочалась кертвична робота про-
 ти др. Білінського, щоби осудити його полі-
 тичку яко незгідну з інтересами польського
 народу і довести до заяви недовіря.

Як звичають вчерашні часописи, відбу-
 лась в польськ. колі велика розправа полі-
 тична, в котрій пос. Скарбек виступив з острою
 критикою політики Кола і вніс 3 резолюції,
 з котрих одна рішучо зазначає, що „польське
 Коло не може ідентифікувати своїх народних
 інтересів з інтересами Австрії“. На сі виводи
 і резолюції пос. Скарбка відповів предсідник
 Кола, а відтак між ними екс-міністер др.
 Коритовський забрав слово і вніс обя-
 мисту заяву в роді маніфесту польського на-
 роду, в котрій Коло заявляє ся за традицій-
 ною політикою на основі памятного оклику
 „Przy Tobie stoimy!“ Коло ухвалило сю з яву
 вейма голосами проти 7 всеполяків, котрі здер-
 жались від голосованя. Між иншими пос. др.
 Герман в своїй промові протестував проти

виключности всепольського патентованого па-
 триотизму і заявив, що він і його товариші не
 дозволять нікому, щоби мали себе за „ліпших
 від них Поляків“.

Всеполяки, котрі своєю ворохобною полі-
 тикою заподіяли чимало шкоди своєму наро-
 дови і его народному і культурному розвит-
 кови в Німеччині і в Росії, намагали ся і в
 Австрії ввести свою терористичну методу,
 згнобити Русинів в Галичині і помало наш
 край перемінити в польський Піємонт і відбу-
 дувати давну Польщу. Тимчасом польські ре-
 альні політики, примирившись з австрійською
 державною ідеєю, покористувались довірем,
 яке здобули собі в горі, і тим способом зумі-
 ли собі в Галичині здобути верховладу, на-
 місць давніших Тирольців Сходу, котрі обя-
 динительним маніфестом з 1866 р. привели
 міродатні круги австрійські, відвернути ся
 від Русинів.

Руска народна демократія, а особливо
 еї ліве крило радикальне, зложене із збігців
 україн. радикальної і соціалістичної партії,
 взорувала ся в своїй політичній методі головно
 на всеполяках, як ми нераз се мали наго-
 ду виказати прикладами. Досить пригадати
 тут, як в першій народній парламенті укра-
 їнсько-руській клуб доходив уже до певного
 порозуміння з правительством, а навіть поль-
 коло було приволене залишити свій опір
 проти руских домагань, коли нараз пос. Бу-
 здиновський погрозив Полякам Сяном і сухою
 вербою, а найнищим кругам обскубанем ці-
 сарського орла, той сам посол, що ще яко
 помічник „Діла“ привіс вість соймовим ру-

ским послам про устроєну кс. Фялкові-яч-
 ницю і з злобним вдоволенем кликнув: „вже
 лопнула станицявіська гімназія“, а відтак
 в „Свободі“ доказував, що „нам не треба гі-
 мназій, бо треба піддержувати невдоволені!“
 а пізніше в „Ділі“ нереносив уже „центр до
 Києва“.

Так само вдруге вже укр.-руський клуб
 зробив обезлечену письменно умову в бар.
 Беком що до руских домагань, коли посол
 Е в г е н Л е в и ц к и й на перекір клубови
 вніс 30 наглих внесенєй і приволовиною пре-
 зидію клубову і парламентарну комісію укр.
 руск. клубу до резигнації, а третій раз роз-
 бив знов навязані умови пос. Т р и л ь о в-
 с к и й своєю промовою про заікані багнети
 в Босні.

Оттак радикальні і соціалістичні збігці,
 опинившись в укр. руск. клубі своїми воро-
 хобними розмахами наслідованими від всепо-
 ляків, розбивають найліпші нераз змаганя про-
 відників укр. руск. клубу.

Польська суспільність одначе політично
 більше вироблена умі належно оцінити шкід-
 ливу для польської справи ворохобну політику
 всеполяків і визволяє ся зпід їх тероризму і
 засліпленя, та з підмогою австрійської дер-
 жавної ідеї умі видобути найбільші успіхи
 для польської справи. Інакше знов у нас Ру-
 синів. Наші передові політики лякають ся
 своїх радикальних загорільців і їх тероризму,
 піддають ся під їх команду, щоби не втра-
 тити популярности, щоби не дати ся переліц-
 тувати перед некритичними широкими верст-
 вами народними, а через те не можуть здо-

Олександр Барвінський.

СПОМИНИ

з його життя.

(Дальше).

II. Розбитки львівської „Громади“. „Вечерничники“ і „Метники“.

Запевнивши собі дорогу до наукового
 образованя і осягненя перегадом учительского
 становища в середніх школах, забавав я від
 так познакомити ся з людьми, що стояли у
 Львові на чолі нашого літературного і умового
 життя, яке зосередилось було в основаній у
 Львові за приводом Українців „Громаді“. Од-
 нак з приїздом до Львова застав я вже тіль-
 ко розбитки першої „Громади“ „Вечерниці“
 основані і видавані спершу Федором За-
 ревичом а відтак Маркіяновим сином,
 Володимиром Шашкевичом, пе-
 рестали з кінцем цвітня 1863 р. виходити, не
 так задля недостачі передплатників, як задля
 неточности редакції. Також „Нива“ — „Нау-
 ково-літературна часопись“, основана з новим
 роком 1865 р. Костем Горбалем, на
 місці „Вечерниці“, перестала вже з кінцем
 липця 1865 р. виходити.

Головним помічником „Ниви“ був переселенець
 з Києва, польський хлопоман і славянофіл

Павлин Сьвенціцький, котрий також
 виступав в руск. народ. театрі п. н. Лозов-
 ский, а на творах літерат. підписував ся
 Павло Свій або Стахурский. Він
 бажав польську суспільність обзаконити з укр.
 літературою і видав 4. випуски збірника „Sioło“,
 в котрим подавав або оригінальні твори україн-
 ські латинською азбукою або і в польськ. пере-
 кладі.

„Мета“ (*), „літературно-політичний віс-
 ник“, видаваний Ксенофонтом Кли-
 мковичом, щоби заступити хоч вчасти не-
 тербурську „Основу“, застановлену з кі-
 нцем 1862 р. перемінала ся з початком 1865 р.
 в політичний двотижневик і доживала свого
 віку. Між молодим поколінням, котрого члені
 в москвофільських кругах називано згідно
 „вечерничниками“ і „метниками“, настав роз-
 стрій, не було осередка, котрий би їх лучив і
 одушевляв до спільної праці.

Я звернув ся передовсім до Костя
 Горбала, котрий жив у недавній ще ре-
 дакції „Ниви“ в ринку ч. 12 на I. поверсі.
 Тут застав я ще останки редакції і прива-
 гідно познакомив ся з головними представ-
 никами вечерничників і метників, що часто
 там заходили, а іменно з Володимиром
 Шашкевичом, Федором Заре-

* За 1863 р. вийшов 1—4 випуск (вересень-грудень), за 1864 р. 5-й випуск за січень.

вичом (Юрко Ворона), Ксенофонтом
 Климовичом (Іван Хмара). Оста-
 пом Левицьким (званим звичайно Дра-
 ла) і Леонгином Лукашевичом.
 Се були люди зовсім окремої вдачі і звичаїв.
 Як небудь переняті були живо національною ідеєю
 україн.-руською із цілою ревностю промошували
 їй шлях серед занедбаной рускої суспільности
 в Галичині, та визначали ся здібностями (о-
 собливо Заревич, Климович і Остап Левіц-
 кий були незвичайно талановиті), одначе в їх
 змаганях і роботі не було системи, послідов-
 ности, сталости та витривалости. Все йшло у
 них прихватком, тимто ся робота рвала ся і
 не видавала таких успіхів, як би можна було
 сподівати ся по так спосібних робітниках.
 Значно старші від мене віком (були вже в
 30-их р. життя) не покінчили они гімназій, хоч
 приватно здобули собі доволі значне, але не-
 впорядковане і несистематичне знанє, а та-
 кож Шашкевич (що був правником) і Го-
 рбаль та Остап Левицький (слухачі
 філос. виділу) не відбували наук систематич-
 ним ладом, головно задля недостачі мате-
 рияльних засобів. Так само й домашнє житє
 їх було невпорядковане, а прізвище дане О-
 станові Левицькому було знаменне для спосо-
 бужатя декого з сего кружка молодого по-
 коління.

Для характеристики наведу таку подію,
 відому мені по переказу від Володимира
 Ясеницького (нині вислуженого радника

Двора вис. кр. суду в Чернівцях). Коли ще
 В. Шашкевич був редактором Вечерниці,
 Ясеницький заходив часто до редакції і пома-
 гав в дечім Шашкевичови. Замітив він однак,
 що в редакції не було ладу, часописи, книж-
 ки в суміш понакладані, припорощені а так
 само рукописи, кореспонденція і т. п. Раз
 якось Шашкевич вийшов вранці з редакції
 на довгий час, а Ясеницький покористував ся
 сею нагодою, поукладав єму і упорядкував
 книжки, часописи редакційні і папери. Думав
 собі, що Шашкевич буде вдоволеній, коли се
 побачить, одначе помалюв ся, бо скоро вер-
 нув Шашкевич, розсердив ся на Ясеницького,
 що нароби єму такого вєладу.

Оден Лукашевич був між ними виїмково
 точний і систематич., а в своїх звичках до
 певного ступня аристократичної вдачі в до-
 брім розуміню слова. Раз якось зайшов я до
 Горбала і застав там Лукашевича, як курив
 дороге цигаро (він був урядником асекурації
 і як сам мені говорив, видавав річно около
 200 р. на тютюн і цигаро — курив найліпші
 сорти). Коло бюрка сидів Климович а був
 також Шашкевич та при сій нагоді йшла
 розмова про всякі справи. Лукашевич доку-
 ривши цигаро до половини, кинув єго в кут
 на землю, а Климович в сій хвилі підняв єя
 з місця, підіс недокурене цигаро, застромив
 у цигарницю і докурив до кінця.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖА

з причини зміни локалю.

ЮЛІАН ДОМБРОВСКИЙ

МАГАЗИН ЗОЛОТНИЧИЙ ГОДИННИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ.

у Львові, ул. Гетманська ч. 4.

від 15. січня 1912 ул. Академічна 3 побіч Гипотечного
 Банку напроти Готелю Жоржа.

Великий вибір заручинових перетєнів, цільових обручок,
 шпильок і букетових перетєнєв.

ЧАЙ прято з плянтацій, мішаний
 лише машинами

Найкрасшій, найлучшій Мелянж Никола 3/000 англійский К 12.80. Благовонний, пахучий
 гарний Мелянж Никола 4/000 росейский К 12.80. За 1 кг. franko в бляшаних коробках.
 Англійська мішанка є сильна, гарна, трохи ароматична, на сніданє з молоком, Росейська мі-
 шанка є дуже ароматична до пята ясна. Добрий чай від 4 К 20 с за кгр.

Zdenko Nikolau
 Erster Hand Tee-Import
 TRIEST.

бути собі довіря в висших кругах, а тому й не можуть осягнути здійснення найкопечніших навіть домагань і потреб для руского народу.

Довірочні збори руского духовенства.

□ В четвер дня 7. с. м. відбули ся загальні збори Товариства св. Апостола Павла в духовній семінарії при участі около 100 священиків головно з львівської архієпархії, а в часті також з перемискої і ставіславської.

Наради закінчили ся коло 1-ої год. в полудне, бо на 3-ту годину пополудни назначені були довірочні збори скликані заходами народно-демократичного сторонництва*) до салі „Сокола“, де наради відкриті крил. о. Войнаровским почали ся о год. 4-ій широким рефератом о. Теодора Савойки.

Реферат сей забрав стілько часу, що залишено переведене над ним розправи, а збори обмежили ся до ухваленя ен bloc шести резолюцій предложених звітником, і семої резолюції додаткової, внесеної о. сов. Ал. Стефановичем.

Після ухваленя резолюцій вивязала ся ще вільна поговорка, бо многі учасники вже порозходили ся по 6-ій годвіні, а при кінці з президії проголошено заяву синівської любови і вискази преданности руско католицькому Епископатови з просьбою прийняти до відома ухвалені резолюції.

Як із широкого реферату о. Савойки так і з ухвалених резолюцій і доданого від редакції „Діла“ погляду на ці збори зовсім ясно проглядає, були ці збори вимірені проти засновин „Християнсько-суспільного Союзу“. В рефераті, котрому присвячимо в найближнім числі ширші замітки, мимо его обмежености, про справу московської пропаганди і об'єднательного звороту т. зв. старорускої партії з почину Наумовича в 1866. р. і про нинішні шизматичні агітації згадано ледви кількома словами, а про кільканайцятилітню консолідацію народної демократії з москвичами, котра помогла так розрости ся московському болякови зовсім промовчано, рівнож про радикальну агітацію проти духовенства і католицької Церкви і радикальних та народно-демократичних часописий ледви натякнено, зате багато місця і часу присвячено організації християнсько-суспільної партії.

Не поспираючи ніякими конкретними і певними доказами, референт голословними фразами намагав ся підсунути християнсько-суспільному сторонництву заганяє „до польско-рускої псевдоугоди, на услівях повизше мінімальних жадань руского народа, до впровадження та-

*) „Діло“ начислило зверх 400 учасників, коли тимчасом в салі „Сокола“ в тілько 100 крісел, а крім того стоячих місць около 50. Відомо однак, що не всіх, що на збори Товариства св. Апостола Павла прибули впушено на віче священиків до „Сокола“ — Р е д.

Руский народний театр*) з его драматичними виставами в 1865 в Тернополі був для нас другою рідною школою укр. руского письменства і народописня. В „Наталяці Полтавці“ Котляревського, в „Щирій Любові“ і драматизованій „Марусі“ Квітки, в „Гаркуші“ Стороженки і інших творах виступала перед нашими очима живописна Україна з цілим її народним побитом, мовою, звичаями і одягами а у „Верховинцях“ Корженевського, перероблених на наш лад, буйна Гуцульщина, зовсім тоді невідома нам, Подолякам. Отсі і інші драматичні вистави були для нас справді вельми поучні, розширили наш народний світогляд, а рідна пісня будила в нас одушевлене і народну свідомість.

Покликаний до життя заходами „Рускої Бесіди“ у Львові і пок. віце-маршалка Юліяна Лаврівського „руский народний театр“ став справді огнищем, з котрого вийло подумом щирого народного життя і одушевленя і будило народну свідомість в рускій суспільности. Знаменитою артисткою і справдешною душею театральної дружини була пані

*) Сей додаток відноситься до ч. 272. в 2-гім стовпці фейлетону.

ких кандидатів до сойму (що на основі інформацій референта має бути розв'язаний), котрі би „заклучили односторонню угоду на шкоду руского народа“, котра би „на довгі літа запевнила Полякам супремасию над ним“.

Очевидно відповідно такому настроєви реферату була уложена також IV. резолюція референтом, звернена проти „Християнсько-суспільного Союзу“, котрого ініціаторів п'янує без доказів „противниками руского народа, які надуживають (!) до своїх політичних цілий взнехлх християнських кльчів“ і звизаюча тих собрятів, „що в добрій вірі дали замани ти ся (!) противникам и (?) руского народа та взяли провід в сій акції, щоби поки ще не скоїло ся лихо (?), звернули з дороги і стали солідарно в ряди тих, що борять ся о добро народа“.

Зазначити однак при тім треба, що й сам референт, хоч дуже обережно, вказав на се, що народно-демократична преса кількаразів (лише кілька?) своїми виступами обидила релігійні почуваня руского загалу, хотий, як запевняє референт, проти волі і интенції самої партії (однак не згадав о тім, як та преса обидила Е. Е. Митрополита, як накидувала ся брутально ульнями висловами на ставіславського Епископа, на се збори, не мали слова догани).

Допись з Лемківщини.

(Просьба до духов. властей перемискої дієцезії).

На Лемківщині діють ся страшні річи. Московські священики вже не голосять проповідий слова Божого, лиш обернули проповідрицю на арену московської агітації. Головною темою їх проповідий є „Українець“ — хто се такі Українці, що они хотять, та якої они віри?

Та в так диявольський спосіб представляють народови сего Українця, що нарід уважає кожного Українця за щось найгіршого і найнебезпечнішого на світї.

В словах і лайках на Українців нема міри. Представляють народови, що Українці хотять завпровадити нову віру, нові богослуженя, нові книжки церковні і т. д. Кажуть народови гнати з села Українців, не провадати їм ніякої їди і тим способом позбувати ся України.

Господи! на що зійшли твої слуги проповідники слова Божого і любови?!

Здало би ся, щоби Христос зійшов з неба яко чоловік на землю і бичом повиганяв тих фарисейв з дому Божого, бо они зробили з него торговцю московської пропаганди і ширеня ненависти до ближнього.

Але поки що ми просимо духовні власти спиднати загонистих батюшків в їх многоглаголаню, о Українцях на проповідях, а поучити їх о чім мають голосити слово Боже. Осє тепер як раз на часі проповіді о католицькій вірі, бо нарід під проводом таких душпасти-

Бачиньска, жєва директора, а як одушевлена була руска суспільність театром, вказує ся обставина, що студенти університету приставляли яко добровольці до театральної дружини, щоби тілько будити в краю народне жите, нести в широкі верстви українсько-руску народну ідею. Визначним драматичним талантом вславив ся слухач університету Сероічковський, котрий по мистецьки грав ролю Антося Рєвізорчука у Верховинцях, в комічних ролях незрівняний був Юрчакевич, а опісля особливо в жидівських ролях Денис Гарасимович (умер начальником судовим в Рогатині), котрого ми всі не инакше звали, як жидом. Чарував усіх мистецьким танцем Ніжанковський.

В театрі являло ся численно не тілько духовенство руске, вельми нечисленна тоді ще світська інтелігенція і гімназьяльна молодіж, але й міщанство тернопільське і селянство. Поділя пробудило ся з довгого просоня до нового життя.

(Дальше буде).

рив такий темний, що переходить на православе.

І се не жарти — лиш чиста правда, що ціла Лемківщина, де лише є московські загорілі священики, підмінована схізмою.

Просимо ше раз, ратуйте заблукані душі, бо гроза схизми висить над головою.

Українець.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Допись з Сандецчини

(Почини схизми в Галичині).

Хто добре слідить події, які відбувають ся у нас тепер в Галичині на церковнім і народнім полі той з легким серцем може сказати, що живемо в передодні формальної схизми, в яку піде велика часть нашого народу.

Се не жарт і не якийсь донос, але щира і дійсна правда.

І треба сумнівати ся, чи є яка на се рада, щоби сей рух здержати, бо коріне схизми вже за глибоко і широко розгалужене у великій части нашого народу. Десятки літ тиснулася ся язва під ріжними видами в наш нарід, а нині явно і сміло підносять голову, бо чутє в собі силу і має своїх явних або на раві укритих приклонників, у всіх верствах рускої суспільности. Під формою оборони письма, обряду, літературного язика, в виді наломницт до Почаєва, скріплялась на силах і збільшувала число однодумців. По московських бурсах, при помочи сироваджуваня з Росії „девушок“, укріпляла свої твердині — під всепольскою овікою промошувала собі дорогу при помочи часописий і вціплювала в збаламучений нарід ненависть до католицької Церкви. За рублі купувала агітаторів православя, а нині може ся язва схизми похвалитись реальними здобутками. І най лиш лучить ся догіднійша пора а побачаємо, що знайдемо ся в серці схизми, окружені право- і цареславними батюшками. Тепер приходять батюшки по одному: на місію, на весну придуть десятки — а небавом готові загарбати все.

Супротив того походу замало виступала наша суспільність і наше дньєвничество замало звертала увагу на се наша інтелігенція, (бо на жалє справа віри у неї стояла на посліднім пляні) за слабо виступили наші власти духовні, бо не добачували належно грози, а всепольські власти по містах і місточках явно підширляли корифейв православя і цареславя після рецепти: „Nie zaszkodzi trochu prawosławia („Dziennik polski“). Веі „władze“ бють гайдамаків, а будують в Галичині Москву, бо байдужним оком дивлять ся на кертичну роботу кацапів.

Ціла Галичина завдяки сеї поблажливости для московського смока — обмотана сітню скритого на разї православя і цареславя, котре то ту, то там підносить явно голову.

Бачучи сю небезпеку для католицької Церкви і нашої держави, звизаємо як духовні, так і світські власти до оборони кат. віри і держави.

Політичний огляд.

Заграниця.

Італійско-турецка війна. На полі воєнних операцій не лучило ся нічого важнішого. Чи се тишина перед бурею?

До Аг. Стеф. доносять з Триполієу під датою 7. с. м.: Ніч з 6. на 7. с. м. проминула в Триполісі, Гомє і Айнзара без важніших пригод. Праці біля скріпленя і заосмотрєня табору в Айнзара поступають скоро. Вчєра вирушили на полудне і полудневий схід три відділи кінноти, та ворога нігде не побачили.

Справа отворєня Дарданелів. Порта одержала вже від кількох великодержав відповіди на порушену Росією kwestию отворєня Дарданелів. Згідно з тими відповідями порішила турецка рада міністрів, що не надійшла ще пора отворєня Дарданелів. В сїм дусї перешле Туреччина відповіди Росії.

„Berliner Tagblatt“ одержав в Царгород вість про постанову турецкої ради міністрів в справі Дарданелів, котра опираючись на договори з р. 1871 виключає можливість переїзду чужоземних кораблів через Дарданельський пролив.

„Vossische Zeitung“ доносить з Відня: Австро-Угорщина не одержала ще ні зі сторони Росії, ні зі сторони Туреччини запиту що до зміни льондінського договору в справі Дарданелів. Австро-Угорщина не має отже причини до занятя якого небуде становища в сій справі.

Російско-перска задирика. В петербурських урядових кругах панує певність, що Персія згодить ся на російські условини, тим більше що також Порта уділяла Персії ради, щоби згодила ся на другий ультимат Росії для уникненя задирики, яка для неї може бути дуже небезпечною!

Крім того Порта вислала до турецьких амбасадорів обіжник з порученєм зверненя уваги великодержав на події в Персії. В сїм обіжнику мала висловитись Порта, що дальша російська акція в Персії витворила би положєне, якого наслідки не обчислимі. Порта домагає ся протє від великодержав, щоби інтервенювали в Росії.

Напруженє між перским населєнем потрохи зменшилось. Настрій всіх сторонництв є дещо мирнійший, від коли появила ся вість, що Англія треває при договорі з 1907 року, особливо що до постанов про независимість Персії.

Борохобня в Китаю. Вчєра появил ся цісарський едикт, призволючий на обтинає кіс.

Просимо відповіти передплату.

НОВИНКИ.

— **Калєндар.** В неділю: руско-кат.: Якова; римо-кат.: ПДМ. з Л. — В понеділок: руско-кат.: Стефана; римо-кат.: Дамазія. — Ві второк: руско-кат.: Парамона; римо-кат.: Александра.

— **Позавчєрашні довірочні збори духовенства,** вимірені против христ.-суспільної партії, були в дійсности погромом національних демократів. Резолюції вправді ухвалєно, однак против них і против їх преси пронесли ся такі оклики негодованя, що між національними демократами настала сильна констернація і несмак. Маємо подрібні вїстки про сї збори і ними поділимо ся з нашими читачами в понеділок.

— **Зїзд делегатів краєвого Союзу шкільного** радив вчєра від 3. год. по полудни над рефератом о. Ваня, виголошеним на ранішнім засіданю Промови бесідників обертали ся головно над справою, чи Кр. Союз шк. має остати дальше комітетом, чи стати статутним товариством. Перший промовляв др. Білінський із Збаража. По нім проф. М. Крушельницький з Перемішля домагав ся з поручєня перемискої рускої громади заснованя тов-а Рідної Школи на статутах і поставив резолюцію що до вибору комісії з 20 членів до обробленя статутів і внесеня їх в сїчни до затвердження. Преф. Рибчук з Коломиї зазначив, що в часі, коли видано відозву в справі заложєня учит. семінарії ім. М. Шашкевича в Коломиї не було ще готових статутів „Рідної Школи“, яку коломийська громада хотїла заложити. Пізнійше до кінця листопада виготовлено статут, але місце его осідку о стало вільне так, що статут міг би так само придати ся для Р. Ш. у Львові як і для майбутньої в Коломиї. П. Павлик промовляв против статутного тов-а, п. Чайківський Василь з Копичинєць за великою комісією шкільною зі секціями. Гарною була промова проф. Мих. Галуциньського, управителя укр. прив. гімн. в Рогатині, який заявив ся за дотеперішним складом Кр. С. Шк. з повітовими комітєтами, які мали би не лише дбати про складки на Р. Ш. але і мали моральний нагляд над молодіжю. Промовляли ще о. Вань о Заланова, пп. Джджєра зі Львова, Петришин, ред. „Прапора“, пос. Колєсса, проф. Мостович, проф. Раковський, пос. Петрицкий, ред. Жук, ред. Весоловский, ставляючи ріжні резолюції. При фактичних спростованях перша забрала голос п-ні Білецька, домагаючи ся покликаня до ширшого комітєту Кр. С.

Шк. відпоручників „Жіночої Громади“ і „Академічної кухні“, а поперда своє жадане таким неоспоримим аргументом, що навіть „Тов-о для збуту худоби“ має там свого делегата. Забрали ще голос пп. Бреславський, Петришин, учит. Витвицький і о. Ваньо, почім збори приступили до голосованя над поставленими внесеннями і резолюціями. Найперше ухвалено, що так як було доси, остане „Красивий шкільний Союз — Рідна Школа“ комітетом без статутів. Друга резолюція визнає всі товариства та інституції, щоби вступили до Кр. С. Шк. З черги збори ухвалили склад ширшого комітету, до якого Наук. Тов. ім. Шевченка, Просвіта і Р. Т. П. висилають по 2 а інші товариства по 1 відпоручникови. По ухваленю всіх інших поставлених резолюцій предсідник зборів радн. Кивелюк замкнув нараду о 8½ год. вечером.

— **50-ті роковини товариства „Руска Бесіда“ у Львові.** В половині січня 1912. минає 50 літ від хвилі перших загальних зборів тов. „Руска Бесіда“ у Львові. З нагоди тих роковин, рішив виділ товариства урядити святоточний ювілей, а як зачуваємо уложено вже слідує програму: Ювілей відбуде ся в неділю дня 21. січня 1912. р. розпочне ся о год. 9.30 благодарственным богослуженням, по яким наступить павахіда за померших членів товариства. О годині 11. рано буде святоточний концерт, а відтак фотографія усіх теперішніх членів товариства. О годині 3.30 з полудня має руско-народний театр виставити в міській театрі принагідну штуку, а о годині 7.30 вечером відбудуть ся ювілейні, надзвичайні збори в кімнатах товариства, де будуть іменовані почесними членами, ще живі члени основателі Св'ято се закінчать спільний банкет о год. 9. вечером. — Запрошеня і карти вступу висилають ся в тих днях до усіх товариств в краю і заграницю — а близші інформації уділяє виділ товариства, Львів, Ринок 10.

— **3 Рогатинщини пишуть нам:** В надолісті 1910 р. устроїв був Виділ Філії „Просвіти“ в Рогатині просвітно-краварський курс, який покінчили з добрим успіхом 12 учеників. Заохочений добрим вислідом сего курсу, а спонуканий рівночасно Головним виділом товариства „Просвіта“ устроїв Виділ Філії „Просвіти“ в Рогатині в місяці надолісті с. р. другий курс краварско-касовий. Помимо однак широко розвиненої агітації в цілій Рогатинщині, помимо численних оголошень по часописях на курс сей зголосилося лише 12 учеників, кількох з самого Рогатина і кількох з сусідних сіл. По одному ученикови дав повіт сокальський і сянтинський. Наука відбувала ся що дня рано і по полудні, а вечером відбували ученики вправи в місцевій „Народній Торговлі“. Науки уділяв через цілий час Вп. п. Грушкевич, учитель краварства з рамени львівської „Просвіти“, а в дечім помагали йому Вп. пп. Микола Бабін і Володимир Мосора з Рогатина. Уділювано передовсім наук загально купецких і касових, як про ведення торговельних і касових книг, про товарознавство, про різні сінки торговельні і касові та як їх закладати, про купецкі рахунки та купецку географію. Пп. учтелі докладали всіх сил, щоби ученики короткий сей час науки використали як найліпше і лише треба жалувати, що було їх мало задля байдужности чільніших людей, в рогатинській повіті, що не мали доброї волі і охоти та не постарали ся доставити відповідних учеників бодай по одному з кожного села, а шкода велика, бо може вігде не відчуває ся так недостачі фахових сил з області купецтва і касовости як саме в Рогатинщині. Свідчать се лише про велику темноту в Рогатинщині, коли ніхто не в силі був відчути, що краварські і касові курси є дуже пожиточні і яко такі конче потрібні. Вкінця треба зазначити, що в Рогатинщині нема формально ані одної порядно веденої торгівлі в селі. Вину сего поносять в першій мірі управа „Народної Торговлі“ в Рогатині, котра не то, що не старає ся зорганізувати краварство в Рогатинщині, але і саму торгівлю в Рогатині довела до упадку, яка може в недовзі буде звинена. Рогатин, 4. с. м. 1911. — *Гриць Олійник.*

— **Віче, чи збіговище?** Вчерашнього дня устроїла „організація Русинів міста Львова“ а властиво „організація націонал-демократів“ міста Львова збіговище в справі виборчої реформи до союму в салі „Яд Харузім“. Учасників навбирало ся досить, особливо багато „товаришів з під червоного прапора“, в яких імени промовляв звисний „бесідник“ Зубач, Головний

довгий і пренудний реферат д-ра Цегельського переплітаний густо ганьбованем всім і вся, особливо на адресу християнських суспільників, яких обіцяли зібрані „товариші“ вивішати на ліхтарнях, не зробив найменшого вражіння. Про русофілів, які пропагують Росію в Галичині, бесідник навіть не згадав. Таке саме вражіння віднесли учасники із рекламної бесіди д-ра Озаркевича і високопоетичної д-ра Д. Левицького, який більше разів згадав „своїх панів“ чим про виборчу реформу. Загалом віче зробило прикре вражіння; нема давного ентузіазму до прилюдних справ. А шкода! Та нехай би референт постарав ся був щось оригінального сказати, а не переповідав per longum et latum статей з „Діла“. Одною атракційною точкою віча була гумористична і безсенсовна промова „товариша“ Зубача, який радо попав ся на вічах. Ему адало би ся визначити постійний „engagement“ за безпретемпональне ревунство.

— **Конгрес „Русско-православно-і Місі-ї“.** Пишуть нам з Петербурга: Сими днями радив в Петербурзі „Місіонерській Совѣтъ при синодѣ“, на котрий ізза важности справ покликаво деяких визначних православних духовників телеграфічно. Справи російського державного православія обговорювано на прилюдних зборах, над справою православія в „Прикарпатській Русі“ рзджено на тайнім конвенції при участі „довбреннихъ лицъ“. Рішеня держати ся в строгій тайні. — *Ваш.*

— **Господин Марущак** прийшов до „Народної Гостинниці“ „наслаждати ся“ музикою та зачув, як при другім столі якийсь сьвященник оповідав, що дехто з „істинно-русскихъ хулігановъ“ дістав по лицю в Жидачеві. Мабуть, що ножиці відозвали ся, бо господин Марущак просив, щоби єго не провоковано, „ібо тут публічне місце“, а тоді прийшов до него один зі студентів, ударив кілька разів по лицю і викинув з льокалю. Господин Марущак вернув з поліцією, коли однак господар „Гостинниці“ заявив, що все, як лише зайде Марущак, то викличе авантюру, агент взяв під охоронні крила „істинно-руссаго“ побитого героя і завіз на поліцію, де він був зневолений „защитать свою амбіцію“. Так виглядав дійсний факт, а тепер два скромні питання: „Чи не шкода руки на такого Марущака і чи не відтрусче ся в сей спосіб людий від льокалю „Народної Гостинниці“? Через такі події на повазі не заскузмо.

— **Русофільський „згін“ приарештований.** Вчора перед полуднем зібрали ся в салі „Народного Дому“ сторонники гр. Бобринського і Марущака для прославленя Дудикевича. Явив ся на зборах звисний о. Сенік, Марков, Дудикевич, Марущак і Курілович і около 70 запитих Лемків під проводом Гецева. Збори мали бути довірочні, за запрошеннями, тимчасом на сив зборах були навіть такі, котрих аранжери зборів не знали, як кажуть, деякі приїхали аж з Петербурга. І так довірочні збори перемінями ся в прилюдне віче. Супроти того комісар розвязав збори, а що учасники не хотіли добровільно опустити льокалю, вмащерувала до салі поліція і опорожнила льокаль. Арештовано за опір власти 6 осіб, які по ствердженню т-жсамости виущено на свободу. Проти аранжерів незаконного віча відбуде ся судово-карне доходжене. По опорожненю салі радили, як пише „Прикарпатская Русь“ оставші парламентарні та соймові послы, відсидівши кварталом: „Пора у Русь“ (себто Росію). Хочби й сейчас!

— **Війна Австрії з Італією висіла на волоську.** Мадярський дневник „Budapesti Hirlap“ оголошує статію про уступлене генер. Конрада і називає се світлою сатисфакцією для гр. Еренталя і гр. Куена. Дальше доносить сей дневник з добре поінформованих кругів, що цісар самий розвіз в енергійний сиосіб всі воєнні плани Конрада-Гендендорфа. На думку сеї часописи війна висіла на волоську; небезпеку усунув в останній хвилі цісар, прилучивши ся до протесту гр. Еренталя. Дневник пише дальше, що малярка обструкція завнала розчарованя по причині уступленя Конрада, з котрим удержувала зносини, а який пособляв її змагалям до поваленя військового закону.

— **Віроісповідні відносини в австрійській парламенті** виглядають на основі дотичного звіту у р. 1907. і 1911. ось як: На 514 послів в іденській парламенті було в 1907. р 459 католиків в тім (27 грецького а 2 вірменського обрядю), 11 православних, 7 евангеліків, 2

старокатоликів, 14 жидів а 21 безвіроісповідних. В теперішнім парламенті упало число католиків на 439 (менше о 20!) т. є 86 прд., число жидів на 12 (менше о 2); натомість зросло число старокатоликів о 1, евангеліків о 18 (!), а безвіроісповідних більше о 3; є їх тепер 24. Православні остаять в тім самім числі.

Католицкі послы творять більшість з поміж всіх народностей в парламенті; Хорвати і Словінці є навіть виключно католиками. Лаше Румуни (5) буковинські Русини (5) і Серби (2) є православні. З німецьких послів всіх фракцій є 22 евангеліків, крім сего є оден евангелік в чеськім клубі, а 2 (Бузер і Міхейда) в польськім колі. Всі три старокатолики є народности німецької. Жидівські послы походять переважно з Галичини. 7 з них за сїдає в польськім колі а 2 в соціалістичнім клубі. З поза Галичини є в парламенті жид-сионіст Штраухер, вибраний в Чернівцях, та Куранда і Офнер з Відня, котрі разом з хрещеними в дєвськими „поступовцями“ (Ценкером, Найманом і Фрідманом) остали „дикими“. Ту належить дочислити ще нововибраного в Золочівщині посла Райцеса. 24 послы зголосили ся як безвіроісповідні, з котрих майже всі (22) належать до соціалістичного клубу. 10 з них належить до німецької, 9 до чеської, 2 до італійської а оден (Регер) до польської народности. З сего факту, що 27 проц. соціалістів (23 на 81) зачисляє ся до безвіроісповідних, видно ясно, до чого стремлять ті „опікуни“ люду. Крім соціалістів є безвіроісповідним оден німецький народовець тай „наш“ др. Левко Бачинський (радикал).

— **Арештоване убийнина бл. п. Тодта.** Зі Стрия доносять: В руки тутешньої поліції попав зовсім несподівано убийник Й. Тодта, б. редактора братерівської часописи, видаваної в часі сегорічної виборчої кампанії, „Neurold Wloski“. Арештоване наступило серед таких обставин: В останніх днях сповнено крадіж в склепі купця Сафіра на досять значну шкоду. Під замітом сеї крадіжки арештувала стрийська поліція якогось підозрілого мужчину. Коли комісар заявив єму, що відставить єго до Львова, сей признав ся між иншими до участі в убійстві бл. п. Тодта, сповненого на ул. Трацкій у Львові. Називає ся він П. Сикула і буде відставлений до Львова.

— **Розвязане німецького парламенту.** Урядовий дневник оголошує розпорядок з дня 7. с. м. розвязуючий німецький парламент, а також другий розпорядок з дати 8. с. м., розписуючий нові вибори 12. січня.

— **465 000 К відшкодованя з причини залізничної катастрофи.** Управу залізниць полудневого паціфіку в Сан Франціско засуджено на величезне відшкодоване з причини припадку, якому уляг оден з подорожних, а іменно з причини втрати обох рук і ніг. Залізничний заряд жертвував пошкодованому початково 500 долларів, ате суд признав єму в першій інстанції 100.000 долларів. Пошкодований боячись, що висші інстанції засуду не потвердять, заключив угоду, на основі котрої одержав около 93.000 долларів відшкодованя, себто около 465.000 корон. Є се найбільша сума, яку залізничні управи виплатили доси одній людині.

— **Польські дописці — клеветниками!** Дяки при станіславській катедрі Каміньський і Гарасимів, чуючи до себе здавен личну анїмовію, побіли ся на улиці недалеко катедрі, при чім помагала Каміньському єго жінка. Звичайна авантюра, якої зрештою ніхто не похвалить, дала привід полюючому на сензацію дописцеві „Gazety porannoi“ до висла-ня тенденційно спрепарованої вістки, немов то „w drzwicach cerkwi pobili się 2 księza (!) rusczy Kamiński i Narasymów“ ітд. Не хочемо підозрівати редакцію „Gazety porannoi“ о злу волю, бо она сама, не довіряючи своему дописцеві, містять сензаційну вість „z wszelkimi zastrzeżeniami“, але годі не напаятувати легкодущности єї інформатора, що не провіренними сілетнями компромітує свій орган.

Оповіді

— **Замість желань** з нагода вінчаня д-ра Івана Ганкевича з п. Марією Левицькою зложили оо. др. Фіголь і Станецкий по 2 К на руску захоронку в Коломиї. — *Товариство Руска Захоронка в Коломиї.*

— **3 почти.** З днем 16. грудня 1911 заводять ся при ц. к. уряді почтовим в Білій горі тижнево шестизразову службу листоносця сільського для місцевин Добростани і Волі Добрянської.

Дня 16. грудня 1911 заводить ся в Стоянцях, місцевині, яка належить до округа до-ручень ц. к. уряду поштового в Хоросниці, поштову складницю зі звичайним кругом ді-лання. Ся складниця буде получена в ц. к. у-рядом поштовим в Хоросниці за помічю тижнево шестизразового ходу пішого післанця.

— **Засідане драматичного Тов-а ім. Котляревського** відбуде ся завтра дня 10. грудня о 11. год. перед полуднем в льокалі редакції „Ді-ла“ (Ринок 10). На дєвнім порядку важні справи.

— **3 залізниць.** Оповідує ся, що перестанок „Синевідсько-Бубнище“ положений на шляху залізничнім Стрий-Лавочне, межі станицями Любінці і Синевідсько вижне в кільометрі 2½ отвирає ся з днем 15. грудня 1911. для руху особового і пакункового Білети їзди оп-лачує ся в перестанку, пакунки в стації відбираючий. Часи відїзду поїздів задержую-чих ся в згаданім перестанку є поміщені в стіннім розкладі їзди важнім від 1. мая 1911. року.

Отворене перестанку в Бубнище причи-нить ся до збільшеня прогульковог руху до прегарних скель в Бубнищу.

ПОЕТИЧНИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Не стало нені.

Присв'ята Ол. Г.

І ми самісенькі! Пуста хатчина,
Пустий для нас і сьвіт цілий. Родинна,
Тепленька згасла ватра, та єдина!
І пустою і морозом даше все.
Й морозить все жите. Й не буде вже
Кому прийти до вас ранесенько,
Вам ясність соненька на добрий день
В жите внести, і в вечер вже ніхто
Не засіває вам молитов-нісень.
Не стало тої, чий нічний покров,
Мов вірний ангел все вас осяняв,
Будив сні милі, лихо усував.
Нема руки, котра мені би знов
По трудах і житейській боротьбі
Що вечера змивала піт кервавний.
Замовк і голос той, замовк собі,
Що то шептав солодкі, не лукаві
Слова любви... Тай все, що тільки сьвіт
Нам доброго і красивого в привіт
Привіс, минуло ся!

І лиш одно остало:

Лиш то страшне, що може день приїде,
Коли о скарбі тім забудете,
О скарбі вашім!..

І ще страшніше:

Що я, котрий не в силі позабути,
Тай не забуду, буду знов мабути
І їсти й спати, (ві, лише не спати!).
Що дня буденні чинности сповняти,
Цілком як перше. Лише що тої,
Задля котрої я то все сповняв,
Не буде вже! І так всею поневолі
Стаєсь пуста, бездушне..!

Матієва 11. 11. 1911.

З німецького переспівав
М. Д.

Телеграми

в дня 9. грудня.

Відень. „Slavische Korrespondenz“ звіщає: Президія українського клубу відбула вчєра конференцію з предсідником кабинета гр. Штіргком в справі водних доріг в Галичині. Президія клубу заявляє ся проти будови каналової лінії Краків — шлезка границя, а до-магала ся регуляції ріг. У вторник відбуде ся спільна нарада президій українського клубу і польського кола.

Відень. (ТКБ). Як звіщає одна з місцевих кореспонденцій, була вчєра у міністра торгівлі Рєслєра депутація німецьких пошто-вих урядників і поштової служби і предложи-ла міністрови домаганя всіх поштових функ-ціонарів. Міністер Рєслєр заявив, що міні-стеря торгівлі буде ревно старати ся вдово-лити поштових функціонарів.

Відень. (ТКБ). Комуїкат звіщає, що нім-народний Союз ухвалив голосувати за судже-товою провізорією і за внеском меншости пп. Вальднера і Пахєра в справі уповажненя правительства до висигнованя краям 20 міль-йонів корон з горівчаного податку на р. 1912 на підвищенє плати учителів. Більшостию голосів ухвалив Союз голосувати проти осно-ваня італійського виділу в однім з міст Істриї і взагалі де небудь. Одногосно заявив ся Союз проти основаня італійського виділу в Три-денті Відні, або иншим німецькім місті.

